

## Äldreförvaltningen

### *Kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR)*

#### **Protokoll nr 3 fört vid sammanträde för kommunstyrelsens pensionärsråd den 18/4 2017, kl. 10.30-12.20**

Justerat den 20/4 2017

Elsemarie Bjellqvist  
Ordförande

Birgitta Borg  
Vice ordförande

#### **Närvarande:**

Ordförande  
Vice ordförande

Elsemarie Bjellqvist (PRO)  
Birgitta Borg (SPF Seniorerna)

Ledamöter

Donald Monvall (PRO)  
Olle Eriksson (SPF Seniorerna)  
Christina Folke (SPF Seniorerna)  
Kerstin Rosenkvist Hedler (SKPF)  
Margaretha Persson (SKPF)

Ersättare

Gunnel Färm (PRO)  
Gunnar Nyberg (PRO)  
Anders Lidbeck (SPF Seniorerna)  
Inga Lundvall (SKPF)

Adjungerad

-

**Förhinder:** Ledamöterna Eva Jacobsson (PRO) och Harry Vikner (PRO) samt ersättarna Magnus Brattström (PRO), Ulla Wihlman (PRO), Lena Hedquist (SPF Seniorerna), Anne-Marie Bergström (SPF Seniorerna) och Lars Bromander (SKPF).

**Tjänstgörande ersättare:** Gunnel Färm (PRO) för Eva Jacobsson (PRO), och Gunnar Nyberg (PRO) för Harry Vikner (PRO).

**Närvarande tjänstemän:** Direktören Ann-Christine Hansson, avdelningscheferna Raili Karlsson och Lisbeth Hagman, äldreombudsmannen Linda Vikman samt KPR:s sekreterare Nima Andacheh.

1. Besök av Larisa Freivalds, fastighetsutvecklare vid Micasa Fastigheter i Stockholm AB och Gunnar Ohlsén, chef byggprojekt, Micasa Fastigheter i Stockholm AB samt Marita Sundell och Hanna Markkula, strateger vid äldreförvaltningen.

Larisa Freivalds och Gunnar Ohlsén hälsas välkomna av ordföranden. Därefter börjar de berätta om framtida nyproduktion av vård- och omsorgsboenden samt svarar på rådets frågor.

Marita Sundell och Hanna Markkula hälsas också välkomna av ordföranden. Sedan informerar de rådet om boendeplaneringsprocessen samt svarar på rådets frågor.

2. Genomgång av närvaro

Sekreteraren noterar närvaro.

3. Val av protokolljusterare

Vice ordföranden Birgitta Borg (SPF Seniorerna) utses att tillsammans med ordföranden Elsemarie Bjellqvist (PRO) justera dagens protokoll.

4. Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

– Föredragning kvalitetsplan

Rådet väljer att godkänna dagordningen.

5. Anmälan av protokolljustering KPR 2/2017-03-14

Anmälan läggs till handlingarna.

6. Anmälan av protokolljustering ÄN 2/2017-03-21

Anmälan läggs till handlingarna.

7. Genomgång av ärenden till äldrenämnden den 25 april 2017

#### **§7 Svar på skrivelse från (KD+M+L) Om oro beträffande uppsägning av privata hemtjänstavtal**

Dnr 1.5-177/2017

Erik Slottner (KD), Dennis Wedin m.fl. (M), Ann-Katrin Åslund (FP) och Alfred Askelljung (C) framför i en skrivelse att det kommit till deras kännedom att det finns en oro bland privata hemtjänstutförare avseende uppsägning av deras avtal. Det nya förfrågningsunderlaget ser ut att ställa avsevärt högre krav på utförarna samtidigt som ersättningen inte höjs nämnvärt. Detta riskerar att urholka konkurrensneutraliteten mellan privata utförare och egen regiverksamheter då egenregi tillåts gå med underskott år efter år. En redovisning motses av hur de förändrade villkoren kommer att kompenseras.

**KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.**

## **§8 Svar på skrivelse från (KD+M+L) Om redovisning av antal platser inom äldreomsorgen i Stockholm**

Dnr 1.5-178/2017

Erik Slottnér (KD), Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (FP) och Alfred Askeljung (C) uttrycker i sin skrivelse att de vill få ett bättre kunskapsunderlag kring hur stadens olika äldreboendeformer ser ut över staden. Av den anledningen önskar de att äldreförvaltningen återkommer med en redovisning av antalet platser fördelat på de olika boendeformerna.

**KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.**

## **§9 Boendeplan 2018 med utblick mot 2040**

Dnr 3.2-496/2017

I kommunfullmäktiges budget för 2017 anges att stadsdelsnämnderna/regionerna årligen i samband med arbetet med äldreboendeplaneringen ska ta fram ett förslag till plan för de vård- och omsorgsboenden som finns inom stadsdelsnämndsområdet. För att säkerställa att behovet av äldreboende tillgodoses på längre sikt ska en stadsövergripande åtgärdsplan för åren 2020-2040 tas fram. Befolkningen i åldersgruppen 65 år och äldre ökar kraftigt vilket kommer att innebära en ökad efterfrågan på olika former av bostäder för äldre. Antalet boende i vård- och omsorgsboende beräknas öka med 38 procent fram till 2040.

I förslaget till boendeplan har behovet av nödvändiga åtgärder analyserats för att möta den kommande efterfrågan av platser på vård- och omsorgsboende. Med denna plan beräknas staden ha balans mellan behov och resurser av särskilda boenden. Totalt föreslås en avveckling av fyra vård- och omsorgsboenden och nyproduktion av 22 vård- och omsorgsboenden med kommunalt huvudmannaskap. Vidare beräknas det finnas behov av 15 privata nyetableringar. Boendenas storlek avgör antalet boenden som behöver nyproduceras.

**KPR tar del av ärendet och lämnar följande yttrande:**

*”KPR:s representanter har inte haft möjlighet att ta del av rapporten innan vi erhöll den inför dagens sammanträde. Vid referensgruppens senaste sammanträde 2017-04-03 fanns den ej klar, varför vi ej haft möjlighet att ta fram en gemensam rapport avseende boendeplanen. Vid de möten vi haft med Äldreförvaltningens representanter, har vi hela tiden fått bitar av deras arbete utan att se någon helhet. KPR har tidigare framfört till kommunstyrelsen vikten av att vi får del av förslag i tid.”*

## **§10 Slutrapport från utredning av servicehus**

Dnr 3.2-497/2017

I november 2016 godkände kommunfullmäktige den delrapport som lämnats från utredningen Äldres boende i Stockholm, ÄBO. Delrapporten angav bland annat att servicehusens inriktning och målgrupp skulle förtydligas samt att målgruppen skulle avgränsas till att omfatta äldre med omvårdnadsbehov.

I den utredningen som äldreförvaltningen nu genomfört avseende servicehusen presenteras förtydligande av målgruppen för servicehusboende liksom kriterier vid behovsbedömning.

Vidare föreslås vad servicehusen ska erbjuda i form av gemensam service. Inom ramen för utredningen har även ersättning för hemtjänstinsatser och grundersättning utretts liksom införande av valfrihet och en central köhantering för stadens servicehus.

Synpunkter har inhämtats från referensgruppen och styrgruppen för äldreboendeplanering.

#### **KPR tar del av ärendet och lämnar följande yttrande:**

*"KPR har med intresse tagit del av ärendet och vill först framföra att servicehusboende behövs framöver i enlighet med forskningsresultat från bl.a. Äldrecentrum.*

*I förvaltningens förslag på sid 3 överst, att bistånd med boende i servicehus beviljas personer med behov av hemtjänst för sina omvårdnadsbehov, vill vi framföra följande. Det ska inte krävas att personen tidigare haft hemtjänst för att beviljas boende i särskilt boende. En del har haft hjälp av närstående eller fått stöd på annat sätt som resulterat i att man inte sökt hemtjänst. När den hjälpen inte längre är tillräcklig eller fallerar av andra skäl, ska den äldre ha möjlighet att beviljas bistånd.*

*Under rubriken **Verksamhetens innehåll** vill vi att ett servicehus ska istället för bör innehålla följande: ..... Och vi ifrågasätter begreppet 'fördel om servicehus även innehåller' längst ned på sidan 3. Där vill vi förstärka med begreppet bör. Och förutom frisör, anser vi att fotvård ska läggas till. Önskar också större krav på restaurang eftersom det ofta är behovet av gemenskap vid måltider som gör att många söker sig till servicehus."*

#### **§11 Tillskapande av aktivitetscenter vid seniorboenden (trygghetsboenden)**

Dnr 3.2-309/2017

I budget för 2017 anges att trygghetsboende med aktivitetscenter ska inrättas. Omvandling av dagens trygghetsboenden till trygghetsboenden med aktivitetscenter påbörjas 2017. Stadsdelsnämnderna ska ansvara för de aktivitetscenter som ska finnas i boendena och ska bekosta lokaler, personal och verksamhet. Äldreförvaltningen har tillsammans med representanter från fyra stadsdelsförvaltningar tagit fram förslag till hur stadens aktivitetscenter ska utformas.

#### **KPR tar del av ärendet och lämnar följande yttrande:**

*"KPR:s referensgrupp för boendefrågor har tidigare föreslagit att ett trivselråd bildas tillsammans med hyresgästerna vid samtliga seniorboenden för att öka delaktigheten i verksamheten. Gruppen har också påpekat vikten av att möjlighet finns till gemensamma måltider, att olika aktiviteter ska finnas även på helgerna i form av t ex ett enklare gym och en samlingslokal. Allt för att öka den sociala samvaron i syfte att motverka ensamhet och depression.*

*I ärendet finns förslag att det ska finnas tillgång till kaffeservering och att det även bör finnas möjlighet för besökarna att äta gemensamma måltider. KPR anser att den möjligheten ska förstärkas i förslaget. KPR uppskattar att bl.a. pensionärsorganisationerna nämns som resurser. Men vill också lägga till och understryka behovet av lokaler för pensionärsorganisationerna. De olika pensionärsorganisationerna har egna verksamheter som skulle vara positiva för boenden på seniorboenden med aktivitetscentra att delta i.*

*Tillgången till aktivitetscenter vid seniorboenden ska gälla samtliga boenden i staden. Alltså, vilket förekommer idag, inte endast de som bor inom stadsdelsområdets gränser. Och självklart måste behovet av långsiktig finansiering säkras. Den summa som reserverats för 2017 räcker inte för att stadens äldre ska få bra aktivitetscenter vid seniorboenden.”*

## **§ 12 Central entreprenadupphandling av vård- och omsorgsboenden 2018**

Dnr 5.1.2-509/2016

I detta ärende föreslås fyra vård- och omsorgsboenden ingå i en central entreprenadupphandling 2018. Dessa boenden är Sjöstadsgården och Sofiagården på Södermalm, Riddargården på Norrmalm samt Elinsborg i Spånga-Tensta. Samtliga boenden drivs idag av entreprenör efter central upphandling som genomfördes 2009. Avtalen kan inte förlängas ytterligare utan löper ut 2018-10-30.

En ny förutsättning för upphandlingen är att det från och med den 15 april 2017 införs en ny bestämmelse i socialtjänstlagen som innebär att tillståndsplikt införs för verksamhet som kommunen genom avtal har överlämnat till en enskild att utföra.

### **KPR tar del av ärendet och lämnar följande yttrande:**

*”KPR önskar att hänsyn tas till mervärde om nuvarande entreprenörer fungerar bra. Det är inget självändamål att byta entreprenörer. Om det har fungerat mycket bra med nuvarande entreprenör, kan det uppstå oro för de boende med ändringar.”*

## **§13 Sammanställning av kvalitetsobservationer för år 2016**

Dnr 4.1-304/2017

Kvalitetsobservationerna som genomfördes 2016 visar att det pågår utvecklingsarbete inom nästan alla verksamheter. Verksamheterna arbetar bl.a. aktivt med värdegrundsarbete, men omvårdnadspersonalen behöver också handledning i hur de kan tillämpa värdegrunden i det praktiska arbetet.

Det finns fortfarande behov av utveckling vad gäller måltiderna, särskilt beträffande den sociala stimulansen under måltiden.

Hemtjänstpersonalen behöver stöd i form av handledning och reflektionsmöten.

Inom samtliga verksamheter finns mer eller mindre kunskap inom demensområdet.

### **KPR tar del av ärendet och lämnar följande yttrande:**

*”Den stora delen av äldreomsorgen fungerar bra. KPR anser dock att det är skrämmande att det fortfarande finns så stora brister i kvaliteten på olika områden. KPR förutsätter därför att äldreomsorgen driver fram ökad kompetensutveckling för personalen samt ökad personaltäthet. Inte minst behövs en bra ledning.*

*På så sätt kan förutsättningarna förbättras så att våra äldre får den kvalitet i äldreomsorgen som eftersträvas.”*

## **§16 Anmälan av protokoll från branschrådet den 24 mars 2017**

Anmälan läggs till handlingarna.

**§18A Anmälan av protokoll från det gemensamma för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden rådet för funktionshinderfrågor från sammanträde den 23 mars 2017**

Anmälan läggs till handlingarna.

**§21 Förfrågningsunderlag för upphandling av privata utförare till stadens valfrihetssystem för hemtjänst enligt LOV**

Dnr 5.1.1-395/2017

Äldreförvaltningen har tillsammans med stadsledningskontoret utarbetat ett förslag till nytt förfrågningsunderlag för upphandling av privata utförare till stadens valfrihetssystem. Förfrågningsunderlag har arbetats fram utifrån de krav och vägledande principer som framgår av ärendet Utveckling av hemtjänst, dnr 152-643/2016. Förslaget är också i linje med stadens program för upphandling och inköp samt dess tillämningshanvisningar. I övrigt har förfrågningsunderlaget utvecklats och förtydligats utifrån erfarenhet från tidigare upphandling, avtalsförvaltning och uppföljning.

**KPR tar del av ärendet och lämnar följande yttrande:**

*”Ytterligare vägledande principer (sid 2 i tjänsteutlåtandet) borde vara kravet på kompetensutveckling hos personalen samt språkkunskaper hos medarbetarna.”*

8. Förvaltningschefens information

–

9. Genomgång av KPR:s balanslista över rådets frågor till förvaltningen

– Förvaltningen kommer att skicka förslag på datum till rådet gällande Ipad-utbildning.

10. Äldreombudsmannens information

– Rådet informeras om kommittédirektiv 2017:39, Översyn av socialtjänstlagen.

11. Övriga frågor

Lisbeth Hagman informerar rådet om utredningen Läs mig! Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre personer (SOU 2017:21) och svarar på rådets frågor.

Vid protokollet

Nima Andacheh  
Sekreterare för kommunstyrelsens pensionärsråd